

TALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 31/2013 vp

Valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta 2013

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä kesäkuuta 2013 lähettäessään valtioneuvoston selonteon EU-politiikasta 2013 (VNS 6/2013 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi suureen valiokuntaan samalla päättänyt, että erikoisvaliokunnat voivat halutessaan antaa lausuntonsa suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- EU-erityisasiantuntija Mika Kukkonen, valtioneuvoston kanslia
- finanssineuvos Ilkka Kajaste, valtiovarainministeriö
- hallitusneuvos Antti Riivari, työ- ja elinkeinoministeriö
- toimitusjohtaja Vesa Vihriälä, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos ETLA
- tutkimuskoordinaattori Eero Lehto, Palkan-
saajien tutkimuslaitos PT

- ekonomisti Leena Kerkelä, Pellervon taloustutkimus PTT
- pääekonomisti Eugen Koev, Akava ry
- johtaja Leena Mörttinen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- johtava lakimies Tuomas Majuri, Finanssialan Keskusliitto
- kansainvälisten asioiden päällikkö Katja Lehto-Komulainen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- johtaja Antti Neimala, Suomen Yrittäjät.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Euroopan parlamentin jäsen Sari Essayah
- Euroopan parlamentin jäsen Satu Hassi
- Euroopan parlamentin jäsen Riikka Pakarinen
- Euroopan parlamentin jäsen Sirpa Pietikäinen
- Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Yleistä

Talousvaliokunta katsoo, että selonteossa on kattavasti käsitelty EU-asioiden kokonaisuutta. Se antaa hyvän pohjan arvioida EU:n viimeaikaista kehitystä ja nostaa esille asiakokonai-

suuksia, joita Suomen intressissä on jatkossa erityisesti kehittää ja edistää.

Yleisemmistä EU:n kehitystrendeistä valiokunta nostaa esille toiminnan "virastoitumisen" ja eritahtisen integraation.

Virastoituminen. Talousvaliokunnan toimialalla on viime vuosina ollut havaittavissa kehityskulku (mm. rahoitusmarkkinat ja energiasekto-

ri), jossa integraation syventymisen ja sääntelyn harmonisoinnin myötä sektorille on luotu uusia asiantuntijaelimiä, joilla on sääntelyn toimeenpanon ohella myös itsenäistä määräysten- ja suositustenantovaltaa. Tämänkaltaisen, komissiota alemmalle tasolle delegoitavan vallankäytön rajat, samoin kuin tarkoituksenmukaisen demokraattisen valvonnan takaaminen, edellyttävät valiokunnan näkemyksen mukaan nykyistä selkeämpien ja yhtenäisempien periaatteiden ja toimintatapojen kehittämistä sekä EU- että kansallisella tasolla.

Eritahtinen integraatio. Selonteossa on hyvin kuvattu eritahtista integraatiota ja sen vaikutuksia (s. 18 ja 19). Tämänkaltaisen kehityskulku on valitettava. Se ei tue EU:n perustavoitetta yhtenäisestä ja vahvasta talousalueesta.

Valiokunnan toimialalla eriytyminen näkyy erityisesti rahoitusmarkkinoilla. Euroalueen sääntelyn syventyessä ero euron ulkopuolisiin jäsenmaihiin on korostunut entisestään ja saattaa jatkossa aiheuttaa vaikeita tulkintatilanteita mm. pankkivalvonnan osalta. Suomen rahoitusmarkkinoiden rakenteen huomioon ottaen kannaltamme on olennaista, että myös Ruotsi ja Tanska saadaan mukaan pankkiunionin keskeisiin toimintoihin.

Sektoripolitiikat

Kilpailukykyiset sisämarkkinat. EU:n tulevaisuuden suuria haasteita on, pystymmekö kehittämään EU:n sisämarkkinoita niin, että ne antavat vankan pohjan EU:n kilpailukyvyille globaaleilla markkinoilla. Kilpailukykyä, jonka avulla luodaan työpaikkoja ja taataan taloudellisesti vakaat olot, on pyritty kehittämään erilaisten ohjelmien ja strategioiden avulla. Lissabonin strategian tavoitteena oli luoda EU:sta maailman kilpailukykyisin alue vuoteen 2010 mennessä. Näin ei tapahtunut, ja nyt tuloksia yritetään saavuttaa Eurooppa 2020 -strategian avulla.

Selonteossa on sisämarkkinoiden jatkokehityskohteina nostettu esille mm. olemassa olevien instrumenttien tehokkaampi käyttö, pk-yritysten toimintaedellytysten kehittäminen, panostaminen vihreään talouteen, eurooppalaisten

standardien kehittäminen, digitaaliset sisämarkkinat, palveludirektiivin täysimääräinen hyödyntäminen ja panostukset tutkimus-, kehitys- ja innovaatiosektoriin. Keskeisiä kehittämisalueita ovat myös työvoiman liikkuvuuteen liittyvät kysymykset sekä harmaan talouden vastaiset toimet. Talousvaliokunta pitää painopisteitä perusteltuina vaikkakin osin yleisluontoisina.

Yrittäjyys. Talousvaliokunta katsoo, että EU:n kilpailukyvyyn kannalta on keskeistä luoda yrityksille vakaat ja yritystoimintaa tukevat puitteet. Valiokunta painottaa erityisesti tarvetta toimiin, joilla puretaan olemassa olevaa turhaa hallinnollista taakkaa samoin kuin varmistetaan, että uutta lainsäädäntöä kehitetään paremman sääntelyn periaatteita noudattaen. Sääntelyä kehitettäessä on otettava huomioon, että yrityslainsäädännöllä on osin kytös myös kuluttajien toimintaympäristöön ja kuluttajansuojaan.

Saadun selvityksen mukaan (E 113/2013 vp) lopputuloksena nykyisistä normitalkoista (hallinnollisen taakan vähentämisen toimintaohjelma, ABR+) on ollut, että vanhasta sääntelystä aiheutunutta taakkaa on saatu merkittävästi vähennetyksi (33 %). Sen sijaan tutkimustietoa ei ole siitä, minkä verran uutta lainsäädäntöä on samanaikaisesti säädetty. Asiantuntija-arviona on esitetty, että uuden sääntelyn huomioon ottaen päädytään suurin piirtein lähtötilanteeseen.

Yhtenä konkreettisena esimerkkinä hallinnollisesta taakasta on julkisiin hankintoihin liittyvä sääntely. Rajat ylittävää kauppaa ja tasapuolisia kilpailuedellytyksiä takaavasta sääntelystä on muodostunut hallinnollisesti niin massiivinen, että vain noin 1 prosentti hankinnoista ostetaan muilta kuin kotimaisilta toimittajilta. Nykyinen tilanne on kaukana sääntelyn tavoitteista ja asettaa suuria odotuksia parhaillaan valmisteltavalle julkisten hankintojen kokonaisuudistukselle.

Normitalkoisiin liittyen uutena hankkeena on käynnistetty EU:n sääntelyn toimivuuden ja tuloksellisuuden arviointi, eli ns. REFIT-ohjelma. Sen puitteissa tullaan kiinnittämään huomiota sekä EU-tason että kansalliseen sääntelyyn. Suomen tulee olla aktiivisesti mukana tässä hankkeessa.

Vaikutusarvioinnit ovat keskeinen instrumentti uuden sääntelyn valmistelussa. Valiokunta katsoo, että arviointien teossa tulisi nykyistä paremmin ottaa huomioon paitsi yksittäisen sääntelyn vaikutukset myös se, miten uusi sääntely vaikuttaa, kun otetaan huomioon jo voimassa oleva muu sääntely-ympäristö. Tässä yhteydessä tulee myös varmistua, että eri politiikka-sektorien toimet vievät sääntelyä yhdenmukaiseen suuntaan.

Digitaaliset sisämarkkinat. Suomi on jo pidemmän aikaa pitänyt esillä tarvetta kehittää digitaalisia sisämarkkinoita. Nyt on nähtävissä, että työ alkaa kantaa hedelmää, sillä vireillä on useampia aihepiiriin liittyviä hankkeita.

Luomalla turvalliset puitteet rajat ylittävälle sähköisille toiminnoille palvellaan sekä kuluttajien että yritysten tarpeita. EU-tason toimet ovat tarpeen, sillä sähköisiä markkinoita tukevat ratkaisut ovat jo merkittävästi eriytyneet ja erilaiset kansalliset ratkaisut (kuten tunnistautuminen) vaikeuttavat järjestelmien yhteensopivuutta. Tarvetta on sekä harmonisoinnille että uusille innovatiivisille ratkaisuille.

Rahoitusmarkkinat. Talouskriisi paljasti talous- ja rahaliiton rakenteista useita puutteita, joita on viimeisten vuosien aikana paikkailtu monilta osin. Rahoitusmarkkinoilla tapahtunut sääntelykehitys onkin ollut viime vuosina osin pakon sanelemaa ja tämän vuoksi erittäin nopeaa. Markkinoiden vakauttamiseksi on saatettu voimaan laajoja uudistuksia, jotka ilman kriisiä olisivat vieneet useita vuosia. Valvontaa, ennakointia ja valmiuksia puuttua ongelmiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on kehitetty monilta osin. Rakenteellisten muutosten lisäksi on tehty lukuisia muutoksia aineelliseen sääntelyyn, osin kansainvälisten päätösten mukaisesti. Nyt on huolehdittava pikemminkin jo olemassa olevan sääntelyn tehokkaasta soveltamisesta kuin uuden sääntelyn valmistelusta. Samoin on selkeää tarvetta arvioida jo tehtyjen uudistusten kokonaisvaikutus markkinoihin. Valiokunta katsoo, että ylisääntelyn vaara on jo osin nähtävissä. Talouden toipumisen edellyttämiä likvidejä

rahoitusmarkkinoita ei tule tätä kautta aiheettomasti vaarantaa.

Rahoitusmarkkinoiden keskeisimpänä hankkeena on parhaillaan vireillä pankkiunionin valmistelu. Kattavaa pankkivalvontaa koskevat uudistukset ovat jo pitkällä, ja tällä hetkellä eduskunnassa on käsiteltävänä komission ehdotus kriisinratkaisujärjestelmäksi. Pankkiunionin kolmas pilari, yhteinen talletussuojajärjestelmä, saattaa edetä myöhemmin.

Valiokunta pitää pankkiunionin eteenpäin viemistä ja rahoitusmarkkinoiden vakautta yhtenä EU:n keskeisimpänä hankkeena, jolla on merkittävä vaikutus EU:n kilpailukykyyn, työllisyyteen ja sisämarkkinoiden toimintaan. Pankkiunionin kehittäminen on tarpeen, mutta uudistuksissa on edettävä tiukoin reunaehdoin laajaa sijoittajanvastuuta korostaen. Talousvaliokunta ottaa yksityiskohtaisemmin kantaa kriisinratkaisumekanismeja koskevaan sääntelyyn erillisessä lausunnossaan (asiaan U 58/2013 vp).

Energia ja ilmasto. Energian kilpailukykyinen hinta ja toimitusvarmuus ovat olennainen osa kilpailukykyä. Energiasektorilla parhaillaan käynnissä olevat globaalit muutokset (kuten USA:n liuskekaasuesiintymät), asettavat myös EU:n uudenlaisten haasteiden eteen.

Vakaan toimintaympäristön turvaava EU-sääntely on tärkeä osa tätä kokonaisuutta. Energian sisämarkkinoiden kehittäminen on kuitenkin edennyt hitaasti. Osin syynä ovat tarvittavat kalliit infrainvestoinnit, joiden rahoitusta vallitseva taloustilanne hidastaa. Energiemarkkinoilla tarvittavat mittavat investoinnit edellyttävätkin toteutuakseen vakaata toimintaympäristöä. Sitä voidaan osaltaan edesauttaa pitkäjänteisellä suunnittelulla ja ennakoitavissa olevalla säädösympäristöllä. Parhaillaan vireillä olevat valmistelut EU:n vuoteen 2030 ulottuvista ilmastotavoitteista luovat pohjaa tulevalle kehitykselle.

Vaikka energiasektorin perusratkaisut, kuten huoltovarmuus ja valinnat eri energialähteiden välillä, tulee pitää kansallisessa päätösvallassa, sektorilla on laajoja EU:n yhteisiä toimia edellyttäviä kehitystarpeita. EU:n energiaomavaraisuuden lisääminen, ilmastopolitiikka ja uusiutu-

van energian käytölle asetetut tavoitteet sitovat jäsenmaat yhteen.

Talousvaliokunta tähdentää, että tavoitteiden on oltava selkeät, mutta niiden saavuttamiseen tarvittavat keinot on voitava valita mahdollisimman kustannustehokkaasti ja teknologianeutraalisti kansalliset erityisolosuhteet huomioon ottaen. Selonteossa on tuotu esille, että todennäköisesti kustannustehokkainta olisi asettaa vain yksi sitova tavoite, eli päästövähennystavoite, ohjaamaan kehitystä.

Vähähiiliseen talouteen siirtyminen edellyttää jatkuvaa osaamisen, uuden teknologian ja palvelujen kehittämistä. Sektorin tulee olla painopistealue myös EU:n t&k-panostusten osalta. Näin luodaan pohjaa paitsi EU-alueen kehitykselle myös viennille.

Kansallinen valmistelu

Talousvaliokunnan toimialalla kansallinen EU-asioiden koordinaatio on toiminut suhteellisen hyvin. Eri intressitahot ovat päässeet vaikuttamaan kannanmuodostukseen pääsääntöisesti jo asioiden valmisteluvaiheessa. Joissakin tilanteissa tosin ministeriöiden välinen koordinaatio olisi voinut olla tehokkaampaa.

Talousvaliokunta käsittelee vuositason huomatavan määrän EU-asioita, ja toimialamme kattaa usean ministeriön vastuulle kuuluvia sektoreita. Työmäärä on suuri, ja asioiden joukosta tulisi nykyistä paremmin kyetä seulomaan Suomen kannalta erityisen tärkeät asiat sekä yhdistelemään samanaikaisesti vireillä olevat toisiinsa kytkeytyvät hankkeet laajemmiksi kokonaisuuksiksi.

Valiokunnan työtä vaikeuttaa nykyinen tilanne, jossa ennakolta ei ole tiedossa, mitä EU-asioita on tarkoitus saattaa eduskuntaan lähiviikkoina. Eduskunnan virkamiehillä ei myöskään ole pääsyä Eutori-järjestelmään, joka mahdollistaisi laajempien vireillä olevien hankkeiden EU-valmistelun seurannan ja ennakoinnin. Nykytilanteessa valiokuntatyön ja asiantuntijakuulemisten tarkoituksenmukainen järjestäminen on täysin eri ministeriöistä mahdollisesti saatavan ennakkotiedon varassa. Tämä jää usein kiireestä johtuvista syistä antamatta. Hyödylliseksi on todettu oikeusministeriön ja valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosaston ylläpitämät listaukset vireillä olevista säädöshankkeista. Nämä, muutaman kerran vuodessa päivitettävät katsaukset antavat hyvän kuvan vireillä olevien hankkeiden valmistelusta. Niiden avulla ei kuitenkaan voi päätellä, milloin asioita tullaan seuraavan kerran käsittelemään eduskunnassa. Talousvaliokunta katsoo, että selkeää tarvetta on uudelle varhaisvaroitusjärjestelmälle, jonka avulla valiokunnille kyetään muutamia viikkoja etukäteen saamaan tieto eri ministeriöistä tulossa olevista asioista ja niiden käsittelyn kiireellisyydestä. Näin tehostuva valiokuntatyöskentely palvelisi myös ministeriöitä.

Lausunto

Lausuntonaan talousvaliokunta esittää,

että suuri valiokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 6 päivänä marraskuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Mauri Pekkarinen /kesk	Jukka Kärnä /sd
vpj.	Marjo Matikainen-Kallström /kok	Eero Lehti /kok
jäs.	Lars Erik Gästgivers /r	Jari Myllykoski /vas
	Harri Jaskari /kok	Martti Mölsä /ps
	Antti Kaikkonen /kesk	Sirpa Paatero /sd
	Johanna Karimäki /vihr	Arto Pirttilahti /kesk (osittain)
	Miapetra Kumpula-Natri /sd	Kaj Turunen /ps.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi.

ERIÄVÄ MIELIPIDE 1

Perustelut

Perussuomalaiset ovat pettyneitä valtioneuvoston selontekoon maamme EU-politiikasta. Selonteko on hajuton ja mauton, "leikkaa ja liimaa" -raportti. Tampereen yliopiston valtio-opin professori Tapio Raunio on todennut selonteosta antamassaan lausunnossa seuraavaa: "Selonteko on yhdentekevä, latteudessaan masentava asiakirja, joka antaa huonon — mutta samalla ehkä realistisen — kuvan hallituksen tahtotilasta ja kyvykkyydestä." Tähän on valitettavan helppo yhtyä.

Selonteon tekstistä vaikuttaa kokonaisten osioiden olevan kopioitu lähes suoraan komission tai neuvoston tiedotteista. Selonteon yleinen ilme onkin lähes julistuksenomainen, ja sitä leimaa täysi kritiikkittömyys unionia kohtaan. Selonteosta huokuu ajatus, että unioni tai komissio ei tee mitään väärin ja mahdolliset ongelmat ovat ennen kaikkea sellaisten jäsenmaiden syytä, jotka eivät ole noudattaneet komission ohjeistusta. Käsittämättömänä voidaan pitää sitä, että selonteossa ei sanallakaan mainita sitä erittäin laajaa kritiikkiä, jota EU on ansaitusti saanut eurokriisin hoidosta. Puhutaan vain reilusta integraatiosta.

Selonteko ei sisällä minkäänlaista visiota siitä, mikä olisi maallemme edullisin kurssi luovia läpi EU:n historian syvimmän kriisin. Selonteossa ei myöskään analysoida toteutetun EU-politiikan onnistumista tai vaikutuksia. Maamme EU-politiikka on myötäillyt — ennen kaikkea eurokriisin hoidossa mutta myös muuten — Saksaa. Kataisen hallitus ilmeisesti kuvittelee, että EU-politiikassa Saksan etu ja Suomen etu ovat keskeisin kohdin yhteneviä. On kuitenkin vaikea nähdä, miten Euroopan keskiössä sijaitsevan Euroopan suurvallan ja pienen pohjoisen reunavaltion intressit kohtaisivat kovinkaan usein. Hallituksen EU-politiikka on tuuliajolla.

Suomen viiteryhmä on kansainvälisessä yhteistyössä perinteisesti ollut muut Pohjoismaat. Kuitenkin maamme syvempään integraatioon

uskonkappaleen tavoin nojaava EU-politiikka poikkeaa merkittävästi muiden Pohjoismaiden pragmaattisemmasta, enemmän kansallista etua ajavasta linjasta. Eurooppalaista liittovaltiota rakennetaan ennen kaikkea euromaiden kesken. Suomi on ainoana Pohjoismaana valuuttaunionin jäsen, joten ilman EU-politiikkamme suunnanmuutosta ajaudumme väkisin yhä kauemmas pohjoismaisista kumppaneistamme. Meidän on valittava, onko tulevaisuutemme viiteryhmä kansainvälisessä yhteistyössä edelleen muut Pohjoismaat vai Ranska, Kreikka, Italia, Portugali ja muut euroalueen maat. Tämä ei ole pelkästään taloudellinen valinta, vaan ennen kaikkea arvovalinta.

Perussuomalaiset ovat erittäin pettyneitä, ettei hallituksen selonteko kykene antamaan selkeää vastausta keskeiseen kysymykseen siitä, mitkä ovat hallituksen mielestä Suomen tavoitteet integraation syventämisessä. Missä menee raja? Yhteinen velka, yhteinen budjetti sekä EU:n laaja kontrolli työmarkkinoihin, eläkepolitiikkaan ja sosiaaliturvaan ovat esimerkkejä asioista, jotka nousevat jatkuvasti esille euroalueen suurmaiden integraatitavoitteissa. Euroalueen suunnan päättävät suurmaat, ei Suomi. Suomi kyllä istuu niissä pöydissä, joissa päätökset tehdään, mutta kuunteluoppilana ilman todellista valtaa. Selonteossa ei mainita, miten Suomi toimii, jos euroalueen suunta on toinen kuin toivottu ja selkeästi etujemme vastainen.

Perussuomalaista EU-politiikkaa

Perussuomalaisten EU-linja on rakentava ja kriittinen. Haluamme vähemmän mutta parempaa EU:ta. EU on nykyisellään byrokraattinen organisaatio, joka polkee jäsenmaitensa demokratiaa. EU:n tulee olla jäsenmaidensa kansojen palvelija, joka kunnioittaa jäsenmaiden itsemääräämisoikeutta.

EU:n kehittäminen liittovaltioksi on torjuttava. Emme hyväksy rahan ja vallan keskittämistä Brysseliin emmekä tulonsiirtojen kasvattamista

jäsenmaiden välillä. EU on parhaimmillaan itenäisten valtioiden löyhänä talous- ja vapaakaupaliittona. Kannatamme kaupan esteiden purkamista ja kauppaliiton vahvistamista.

Yhdentymisen syventäminen ei voi olla itsestarkoitunut. EU:n kehittämisen lähtökohdaksi ei voida ottaa selonteon linjaamaa reilua ja oikeudenmukaista integraatiota. Tämä näkökulma pitää syvenevää yhdentymistä ja vallan luovutusta Brysseliin itsestäänselvyytenä. Puhe reilusta integraatiosta on käytännössä liittovaltion tukemista.

EU on väline jäsenmaiden yhteisen edun palvelemiselle, ei itseisarvo. EU on poliittinen projekti, ja siitä irtautuminen on nähtävä yhtenä mahdollisena vaihtoehtona, mikäli unionin katsotaan aiheuttavan Suomelle enemmän haittaa kuin etua.

Perussuomalaiset hyväksyy Suomen eurojäsenyyden toistaiseksi olemassa olevana tosiasiana, joka kuitenkin voi muuttua. Toisin kuin muut puolueet, emme ole poliittisesti sitoutuneita euroon, vaan ainoastaan Suomen etuun.

Perussuomalaiset vastustaa jyrkästi tukipakettipolitiikkaa, joka aloitettiin keskustan pääministerikaudella ja jota on kokoomuksen ja sosiaalidemokraattien johdolla jatkettu. Tukipakettipolitiikka on moraalitonta, järjetöntä ja EU:n perussopimuksen vastaista.

Suomalaisten veronmaksajien rahojen laaja kierrättäminen Brysselin kautta ei ole maamme edun mukaista. Huomattava osa rahoista uppoaa hallintoon, ja lisäksi myönnettyt tuet ovat tehotomia ja huonosti kohdennettuja, myös Suomessa. Kaiken lisäksi tukien hakuprosessit ovat varsinkin pienempien yritysten kannalta kohtuuttoman byrokraattisia. Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen tutkijan Mika Malirannan arvion mukaan EU:lta saatu tukieuro on Suomen talouskasvun kannalta vain 50 sentin arvoinen. Tulonsiirtoja eri jäsenmaiden välillä pitääkin pienentää ja unionin budjettia leikata. Unionille ei tule myöskään antaa verotusoikeutta eli niin kutsuttuja omia varoja.

EU:ta on uudistettava vähemmän byrokraattiseen suuntaan. Perussuomalaiset haluavat käynnistää EU:ssa byrokratian leikkaustalkoot, jois-

sa EU-hallinnon eri osa-alueille annetaan tiukka tuottavuusohjelma, joka sisältää vähintään määräyksen jäädyttää menojen kasvu tai mieluummin höylätä niitä alaspäin.

Linjamme johdonmukaisena osana Perussuomalaiset vastustavat niin yhteisvastuumekanismeja (kuten Euroopan vakausmekanismia) kuin niitä täydentävää jäsenmaiden talousohjausta (kuten six-packia ja two-packia). Yhteisvastuu kasvattaa talouspolitiikan moraalikatoa, ja EU:n talousohjaus taas kaventaa jäsenmaiden itsenäisyyttä. Talouskurin omaksuminen on asenne eikä sopimus, ja sen omaksuminen on jokaisen jäsenmaan omalla vastuulla niin oman kuin yhteisenkin edun takia. Myös löysän talouskurin seurausten kantaminen on jäsenmaiden omalla vastuulla.

Yhdentymisen aiheuttamia ongelmia yritetään edelleen ratkaista lisäämällä yhdentymistä. Tämä on viemässä EU:ta kohti liittovaltiota. Suunta on käännettävä ja ongelmaruuhka torjuttava ongelmia aiheuttanutta sääntelyä purkamalla.

Energia-, teollisuus- ja ympäristöpolitiikka

EU:n tulee kaikin keinoin pitää kiinni teollisuutensa kilpailukyvyistä. EU-maat karvitsevat teollisuuden työpaikkoja noustakseen talouskriisistä ja turvatakseen hyvinvointinsa.

Kilpailukykyinen teollisuus edellyttää kottuuhintaista energiaa. EU:n on pyrittävä kottutamaan energiaomavaraisuuttaan, ja perussuomalaiset ovat valmiita tutkimaan kaikkia ratkaisuja tämän tavoitteen edistämiseksi. Puollamme kotimaisten energialähteidemme hyödyntämistä.

Ilmastopolitiikassa päästöjen minimointi on päätavoite. Nykyisenkaltaisella päästökaupparjestelmällä ja määrällisellä päästötavoitteiden pienenemisellä tämä tavoite ei kuitenkaan toteudu mielekkäästi. Näillä tavoitteilla hidastetaan talouden kasvua ja aiheutetaan työttömyyttä teollisuudelle. Samalla ulkoistamme saastutavaa teollisuutta vähemmän säännellyille markkinoille, mikä globaalisti vain pahentaa ympäristöongelmia. EU:n ilmastopäätöksillä ollaan myös horjuttamassa sosiaalista oikeudenmukai-

suutta, koska korkeammat energiahinnat rokotavat eniten vähävaraisia.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että suuri valiokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 6 päivänä marraskuuta 2013

Kaj Turunen /ps
Martti Mölsä /ps

ERIÄVÄ MIELIPIDE 2

Perustelut

Kataisen hallitus antoi EU-selonteon eduskunnan käsiteltäväksi tärkeällä hetkellä. Talouskriisi syö ihmisten luottamusta Euroopan kykyyn turvata työllisyys ja hyvinvointi. Maailmantalouden muutokset sekä kärjistyvät globaalit ongelmat haastavat unionin kyvyn toimia uusissa oloissa. Unionin yhtenäisyys, sen ulkoinen toimintakyky ja demokraattisten mekanismien keskeisyys ovat koetuksella.

Keskusta suhtautuu myönteisesti maltilliseen, käytännönläheiseen eurooppalaiseen yhteistyöhön, josta on hyötynyt Suomelle ja koko Euroopalle. Suomen tulee olla aktiivinen ja aloitteellinen EU:n jäsen ja hakea liittolaisia erilaisissa kysymyksissä aktiivisesti.

On valitettavasti todettava, että sisällöllisesti hallituksen EU-selonteko on pettymys. Siinä ei ole selkeitä tavoitteita eikä priorisointia. Pikemminkin se on epämääräinen listaus asioista, jotka ovat unionin esityslistalla.

Hallituksen EU-selonteko ei sisällä merkittäviä uusia politiikkalinjauksia. Hallituksen harjoittaman EU-politiikan tavoitteet ja keinot on kuvattu epämääräisesti, ja jopa analyysi unionin nykytilasta puuttuu. Selonteosta puuttuu myös syvälinen analyysi siitä, mitä euroalueen ongelmat ja vahvistuva unioninvastaisuus eri puolilla Eurooppaa voivat eteemme lähivuosina tuoda ja miten eurooppalaisten vastuullisten voimien yhteistyöllä ongelmiin voidaan löytää kestäviä ratkaisuja.

Eurokriisin synnyssä sääntöjen noudattamatta jättäminen oli keskeisessä roolissa. Rahaliiton menestyminen voidaan lunastaa vain yhteisten ja alkuperäisten sääntöjen tiukalla noudattamisella. Unioni on ottanut merkittäviä askeleita talous- ja rahaliiton vahvistamiseksi, mutta samalla vaarana on kansallisen budjettivallan kaventuminen ja yhteisvastuullisten taloudellisten riskien kasvaminen. Keskusta ei hyväksy hallituksen viitoittamaa polkua kohti yhteistä velkaa

ja tulonsiirtounionia. Siihen suuntaan Suomea on nykyisen hallituksen aikana hivutettu.

Kataisen hallitus kannattaa pankkiunionin nopeaa voimaansaattamista. Keskusta kannattaa pankkivalvonnan tehostamista, mutta emme voi kuitenkaan kaikilta osin tukea pankkiunionin rakentamiseksi esitettyä mallia ja etenemistapaa. Keskusta ei hyväksy pankkien suoraa pääomittamista kriisirahastosta, sillä menettely irrottaa pankin kotimaan vastuusta suhteessa kriisirahastoon ja siirtää velkoja-velallisuussuhteen pankin ja kriisirahaston osakkaiden eli muiden eurovaltioiden väliseksi.

Olemme myös pettyneitä hallituksen saamatomuuteen EU:n koheesiopolitiikassa. EU:n alueohjelmien rahoitus Suomessa leikkautuu peräti yhdellä kolmanneksella. Suomi maksaa ensi vuoden alusta lukien EU:n yhteisen aluepolitiikan rahoituksesta noin 600 miljoonaa euroa vuodessa ja saa siitä oman aluepolitiikkamme rahoittamiseen noin 170 miljoonaa euroa.

Hallituksen EU-selonteon heikkous on euroalueen tulevaisuusanalyysin puuttumisesta ja erilaisten vaihtoehtojen vaikutusten ja riskien arvioinnissa. Hallituksen on kyettävä tuottamaan eduskunnan käyttöön riittävä kokonaiskuva euroalueen tilanteesta huomioiden myöskin Euroopan keskuspankin kautta syntyvät riskit ja vastuut. Nykymenolla Suomi seilaa ajopuuna kohti integraation tuntemattomia vesiä.

Unionin on nyt syytä keskittyä tässä ajassa olennaiseen: kilpailukykyyn, kasvuun ja työllisyyden kohentamiseen. Hallitus on käyttänyt paljon energiaa eurokriisin hoitoon samalla, kun kestävä kasvua aikaansaavien toimenpiteiden edistäminen on jäänyt puolitiehen. Eurokriisin ratkaisemisen lisäksi on kehitettävä sisämarkkinoiden toimivuutta. Energiamarkkinoiden, palvelumarkkinoiden ja digitaalisten sisämarkkinoiden kehittäminen voivat tarjota tuntuja hyötyjä myös suomalaisille yrityksille ja kuluttajille.

Pidämme tärkeänä myös, että EU on aktiivinen ilmastonmuutoksen torjunnassa. Tässä

asiassa kivihiilen ja öljyn käytön vähentäminen, energiatehokkuuden parantaminen ja uusiutuvien energialähteiden käytön lisääminen ovat avainasemassa. Keskusta on valmis myös nykyistä kunnianhimoisempiin päästövähennystavoitteisiin uusiutuvien käyttöä lisäämällä. Tämä loisi Suomelle myönteisiä biotalouden mahdollisuuksia.

Keskusta pitää tärkeänä EU-tason sääntelyn yksinkertaistamista, lainsäädännön yrityksille aiheuttaman hallinnollisen ja taloudellisen rasituksen purkamista ja tarpeettomien lainsäädäntöehdotusten perumista. Keskustan mielestä Suomen on osallistuttava aktiivisesti ja ennakoluulottomasti Euroopan unionin lainsäädännön virtaviivaistamisesta ja toimivaltaajaosta käytävään keskusteluun Alankomaiden ja Ison-Britannian hallitusten käynnistämien esimerkkien pohjalta.

Keskustan mielestä Suomen EU-politiikan vaikuttavuutta pitää lisätä. Tältä osin selonteko sisältää myös oikeansuuntaisia kehittämistarpeita. Suomi ei vaikuta EU:n kaikkeen päätöksentekoon riittävän varhaisessa vaiheessa. Selonteossa ei myöskään ole sisäistetty Euroopan parlamentin kasvanutta valta-asemaa. Selonteon EU-vaikuttamisosiossa ei mainittu parlamenttia yhtään kertaa. Jos tämä kuvaa hallituksen EU-vaikuttamislinjaa, edessämme on jälleen uusia tapioita tärkeissä neuvottelukysymyksissä. Keskusta haluaa parantaa Suomen EU-politiikan vaikuttavuutta kaikilla tasoilla.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että suuri valiokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 6 päivänä marraskuuta 2013

Mauri Pekkarinen /kesk
Antti Kaikkonen /kesk
Arto Pirttilahti /kesk